

Demokratiapalkinto 2018 – Demokratia- ja ihmisoikeuskasvatus

Säännöt ja ohjeet

Ehdottamalla suosikkiasi voit vaikuttaa siihen, kenelle vuoden 2018 Demokratiapalkinto myönnetään – alta löydät palkinnon säännöt sekä ohjeet ehdotuksen tekemiseen.

Oikeusministeriön Demokratiapalkinto on 10 000 euron arvoinen. Vuonna 2018 palkinto voidaan myöntää yhdelle toimijalle tai se voidaan jakaa useamman toimijan kesken. Palkinto myönnetään demokratiaa edistäneille, kansalaisyhteiskuntaa edustaville tahoille tai toimijoille. Palkinnolla voidaan nostaa esiin ja jakaa kansalaisyhteiskunnan hyviä käytäntöjä demokratia- ja ihmisoikeuskasvatuksen edistämiseksi. Palkinnolla halutaan samalla kiittää demokratia- ja ihmisoikeuskasvatuksen parissa työskenteleviä toimijoita.

Palkinto myönnetään nyt viidettä kertaa. Oikeusministeriön yhteistyökumppaneina vuonna 2018 ovat opetus- ja kulttuuriministeriö, Valtion nuorisoneuvosto, Opetushallitus, Ihmisoikeuskeskus sekä Historian ja yhteiskuntaopin opettajien liitto HYOL ry. Palkinnonsaajat julkistetaan valtakunnallisen Demokratiapäivän yhteydessä 9. lokakuuta 2018.

Mitä on demokratia- ja ihmisoikeuskasvatus?

Demokratia- ja ihmisoikeuskasvatuksella tarkoitetaan vuoden 2018 Demokratiapalkinnon yhteydessä sellaista koulutusta, kasvatusta, tiedotusta, käytäntöjä ja toimintaa, joka pyrkii antamaan ihmisille valmiuksia

- kehittää omia asenteitaan ja toimintatapojaan ihmisoikeusmyönteisen kulttuurin vahvistamiseksi,
- kunnioittaa ihmisoikeuksia ja perusvapauksia maailmanlaajuisesti,
- käyttää ja puolustaa demokraattisia oikeuksiaan ja vastuitaan yhteiskunnassa arvostaen monimuotoisuutta, ja/tai
- osallistua aktiivisesti demokraattiseen toimintaan demokratiaa ja oikeusvaltioperiaatetta edistävällä ja suojaavalla tavalla.

Demokratia- ja ihmisoikeuskasvatus on määritelty tarkemmin mm. [YK:n ihmisoikeuskasvatusta ja -koulutusta koskevassa julistuksessa](#) sekä [Euroopan neuvoston demokratia- ja ihmisoikeuskasvatusta koskevassa peruskirjassa](#).

Valtioneuvosto on linjannut vuosille 2017-2019 laadituissa [demokratiapoliittisessa toimintaohjelmassa](#), [kansallisessa perus- ja ihmisoikeustoimintaohjelmassa](#), sekä [valtakunnallisessa nuorisotyön ja -politiikan ohjelmassa](#) toimenpiteitä muun muassa demokratia- ja ihmisoikeuskasvatuksen kehittämiseksi osana uusien

[valtakunnallisten opetussuunnitelmien perusteita](#), joiden arvopohja rakentuu elämän ja ihmisoikeuksien kunnioittamiselle sekä hyvinvoinnin, demokratian ja aktiivisen kansalaisuuden edistämiseksi.

Valintakriteerit

Demokratiapalkinnon saajaksi voi ehdottaa esimerkiksi toiminnasta tai hyvästä käytännöstä, joka on edistänyt demokratia- ja ihmisoikeuskasvatusta kansallisella, alueellisella, paikallisella tai ruohonjuuritasolla.

Demokratiapalkinto myönnetään kansalaisyhteiskuntaa edustaville tahoille tai toimijoille (esim. yhdistykset, järjestöt, puolueet, uskonnolliset yhteisöt, ammattiyhdistykset, uusosuuskunnat ja säätiöt sekä kansalaisten epäviralliset yhteenliittymät ja sosiaaliset verkostot). Mikäli palkittavaan toimintatapaan liittyy yhteistyötä muita sektoreita edustavien toimijoiden kanssa (esimerkiksi oppilaitos, kunta tai muu viranomainen), muut osapuolet voidaan huomioida kunniamaininnalla. Palkintoa ei voida myöntää yksittäiselle kansalaiselle eikä voittoa tavoittelevalle organisaatiolle.

Ehdotuksen arvioinnissa kiinnitetään huomiota siihen,

- millaista konkreettista näyttöä on siitä, että ehdotettu toiminta toteuttaa hyvin demokratia- ja ihmisoikeuskasvatuksen tavoitteita;
- kuinka laajasti ehdotettu toiminta tavoittaa kohderyhmänsä / eri kohderyhmiä.

Ehdotuksen arvioinnissa voidaan kiinnittää huomiota myös siihen,

- miten monipuolisesti ehdotettu toiminta tai käytäntö käsittelee demokratia- ja ihmisoikeuskasvatuksen teemoja/kysymyksiä;
- miten innovatiivista tai pitkäjänteistä ehdotettu toiminta tai käytäntö on;
- miten vaivattomasti ehdotettu toiminta tai käytäntö on otettavissa muiden toimijoiden käyttöön;
- millaista yhteistyötä eri toimijoiden kesken ehdotettu toiminta tai käytäntö sisältää;
- miten monipuolisia menetelmiä ja viestintäkanavia ehdotettu toiminta tai käytäntö sisältää/hyödyntää.

Palkittavien toimijoiden kotipaikan on oltava Suomessa. Palkinnon saajaksi ehdotettavan toiminnan tai hyvän käytännön on oltava käynnissä vuonna 2018.

Ehdokkaiden ilmoittaminen

Ehdotuksia Demokratiapalkinnon saajaksi voivat tehdä kaikki, jotka haluavat nostaa esiin hyväksi havaitun, demokratia- ja ihmisoikeuskasvatusta edistävän toiminnan tai hyvän käytännön.

Ehdotuksia otetaan vastaan 18.6.-20.8.2018 sähköisesti osoitteessa www.otakantaa.fi/fi/hankkeet/247/ ja postitse osoitteessa Oikeusministeriö/kirjaamo, PL 25, 00023 Valtioneuvosto (käyntiosoite Ritarikatu 2 B, Helsinki).

Palkintoa koskevat aineistot löytyvät oikeusministeriön verkkosivulta osoitteesta <https://oikeusministerio.fi/seuranta-ja-edistaminen1>

Raati ja valinta

Palkittavat valitsee raati, johon kuuluvat presidentti Tarja Halonen sekä professori Arto Kallioniemi Helsingin yliopistosta. Esikarsinnan ehdokkaista tekee asiantuntijaryhmä, johon kuuluvat oikeusministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, Valtion nuorisoneuvosto, Opetushallitus, Ihmisoikeuskeskus sekä Historian ja yhteiskuntaopin opettajien liitto HYOL ry.

Henkilötietojen käsittely

Ehdotusten lähettäjistä ja palkintoehdokkaista käsitellään seuraavia tietoja: nimi, sähköpostiosoite ja puhelinnumero. Palkintoehdokkaista kerätään lisäksi mahdollinen verkkosivunosoite. Henkilötietoja ei julkaista. Ehdotusten lähettäjien henkilötiedot kerätään heidän omalla suostumuksellaan. Ehdokkaiden yhteyshenkilöiden henkilötietojen käsittelyn perusteena on oikeusministeriön lakisääteisen velvoitteen hoitaminen. Oikeusministeriö säilyttää tiedot valtioneuvoston tiedonohjaussuunnitelman ja arkistolain (831/1994) mukaisesti niin kauan kuin se on oikeusministeriön lakisääteisen tehtävän hoitamiseksi tarpeen. Voittaneista ehdokkaista julkaistaan organisaation/verkon nimi. Lue lisää henkilötietojen käsittelystä oikeusministeriössä: <http://oikeusministerio.fi/tietosuoja>.

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

Undervisnings-
och kultur-
ministeriet

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Valtion nuorisoneuvosto

IHMISOIKEUSKESKUS
MÄNNISKORÄTTSCENTRET
HUMAN RIGHTS CENTRE

